

DSozaliter

tis sup mōtē olineti q̄ cū clypeo faciebat signū ne discederent
s̄ fort̄ insūltarent & illud signū fuit a deo datū: nā eadē die
ciuitas fuit capta. b† *Et scindet.* Istud pōt exponi de scisma
te grecorū: p̄ montē enī olinarū pōt ecclēsia militās intelligi &
qua dī *Afa. h.* In nouissimis diebus erit mōs dñi sup verticē
montiū r̄c. t̄ sic dī: *Et scindet mons olinarū ex media par-*
te suī ad orientē: in qua habilit̄ greci. *Et ad occidētē: vbi*
sunt latini. *Et fugietis ad vallem montiū meorū r̄c. i.* fu-
gere debetis ad obediētā ecclē romane cui⁹ montes magni
lez *Petrus & paulus sunt patroni.* k† *Et veniet dñs deus*
*me⁹ & t̄ oēs sancti ei⁹ cū eo r̄c. hoc ad litterā exponit de aduen-*tiū ad iudiciū finale: nec occurrit mihi alia spiritualis exposi-*
*tio conuenientior hic ponenda.**

In ca. xiiij. vbi d^r in postil. Et scindet mons oltuarū.

Additio. i. Prout littera sonat plane scissure mon-
genda dicit enim scindet mons oliueti ex media pre sui ad ori-
ente et ad occidente: et sic in hac scissura media pars motis oli-
ueti erit orientalis et media pars occidentalis. Non enim dixit ab
oriente in occidente: sed ad orientem et ad occidentem et sequitur. De
parabis montis mediis ad aquilonem et medius ei⁹ ad meridiem.
Fix quo habebet alia scissura: fini quam media pars montis erit ad
aqlonaris et media meridionalis: tis scit patet certe quod hec di-
uersio fieri in quatuor partes ad modum crucis. **Va.** **Va.** vero fugit
hanc planam expositionem ne intelligat mōs oliueti in forma cru-

Pico de Lyra

Incipit expositio plogi in Malachiam prophetam p fratre Britonem.

Daus p moy sen tē. In isto, p
logo iuxta ea q̄ in xp̄bia di-
cunt oñdī pp̄lī israeliticū i-
gratitudo: t̄ eiusdē increpa-
tio. Procedit aut̄ i isto, plogo p hūc
modus. Primo exprimit bñficiū dei
p̄stū pp̄lo. scđo ostēdit pp̄lī ingratitudo. ibi: Sed q̄ rāti muneris. tertio
subdit̄ diuina increpatio. ibi: Ideo p
malachia, pp̄pherā tē. Beneficū aut̄
dñi exprimit in duob̄, primo i officio
p̄stū sacerdotib̄. scđo i dignitate of-
ficii ih̄lus: t̄ lista dignitas nota. ibi:
Qui sacerdotes tē. Officīū aut̄ ē me-
diationis: qđ ē duplex. s. pp̄lī ad deūz
qđ nota. primo: t̄ dei ad pp̄lm quod
nota scđo. ibi: Quib̄ legē tē. i. h̄ cī
q̄ instituit sacerdotes i officio offerē-
di sacrificia dñs officiū meditationis
pp̄lī ad deū: t̄ hoc q̄ dedit legē fm̄
quā debebat regere pp̄lm dñs officiū
meditationis dei ad pp̄lm. Dicit igis:
De⁹ p moy sen. Nota q̄ post reditum
iuda de captiuitate babylonica q̄ fue-
rat reuersi edificabant sibi domos et
habitabat i illis nōdū tēplo reedifi-
cato. vt h̄ Aggei. i. B. Missi sūt ḡ a
dño Agge⁹ t̄ Zacharias xp̄be ad incen-
tīa t̄ morā reedificatiōis tēp̄lit⁹ ad e-
dū: q̄ taliter exhortati statim tēp̄lit⁹ t̄ alt.
b⁹ reedificatis emersit aliud p̄cm. s. q̄
b̄tes sacrificabat i illā, p̄hibitionē Le-
mine tuo p familias q̄ habuerit macula-
mino deo suo: nec accederet ad ministerium
erificia maculā habētia i illā, p̄hibitionē
culā habuerit nō offeret tē. ppter qđ d̄
lla bñficia. Qū missi sunt malachias a
t̄ oñdī diuina bñficia t̄ eorū ingratitudo
dñi cōtēnēbat: t̄ hec tangunt̄ hic. dicit
pulo israeli p̄ceperat sacerdotes tabernac-
liberos Lenti. xxiij. b Hostias oī vit-
ui. xxiij. Qui obtulerit oblationē suā ve-
te offeres qđq̄ illud obtulerit i holocas-
tūlū imaculat⁹ erit et bob⁹ vel ouib⁹ v
habuerit nō offeret tē. Duo ḡ p̄cepat
sine macula. sicut d̄z. j. Nachab. liij. L
ne macula volūtate habētē i legē dei o
rētes macula: sicut scribili Lenti. xxiij. i. n
b⁹ legē suā. Hic tāgit de officio meditati-

Prologus

Additio

cis scindit: fugit ei signum crucis: sic et diabolus pater eius.
In eodem ca. vbi dicit in postilla: Potest etiam dici qd sicut
christiani celebrant festa pasce.

Additio. ii. Quidā expositores hebreos dicunt
q bellum de quo hic loquī erit tem-
pore festi tabernaculorū: t ppter hoc illud festum celebrabit
postea cū multo maiori solemnitate. Antea: t hoc pōt appli-
cari ad ppositū nostrū: quia si ista miracula sicutē tempore bus-
tis festi fideles remanētes inter tempus hui⁹ belli t diē iudi-
cij rationabiliter debent statuere q fiat illud festum de nouo
celeberrimum sic q omnes teneant ad ecclesiam venire que-
est hierusalem spiritualis tē.

Replica. In capitulo. xliii. vbi dicit: At scindet
mos olinaz vbi postillator allegat quos
dā qui exponit de fissura montis in quatuor partes p mos
dum crucis. allegat etiaz **Ra. Sa.** qui dicit fissurā solū fieri
ab oriente in occidente. videt littera consonare vt p̄t in
postil. Sed **Burgen.** motus contra **Ra. Sa.** dicit euz fugere
planam expositionem: quia fugit signum crucis sicut et dia-
bolus pater eius: sed tamen intentioni **Burgen.** videt obvi-
are fuga de qua dicit in littera quis crucis mysterium quod
ad litteram putat **Burgen.** describere non est materia fuge-
sed refutati.

Additioes Pauli episcopi Bur. ac replace magistri Matthe dorinck sup Zachariā pphetā finiunt.

Nico.de lyra

pplm: qdē officiū erat vt intiman-
do pplo legē & pcepta dñi: ppls viue-
ret i obediētia dei: primo g exprimit

officiū. scđo vtilitas siue finis officij
ibi: Ut p sacrificior p. dicit igit: Qui,
b° sacerdotib°. d Regē suā ad reg.
na ab h̄ dedrat. ~~Eccl. xliii. 4.~~

po. ob h dederat Ėzech. xliii. 5. Do
pulū meū docebūt qđ sit iter sanctū &
pollutū: iter mūdū & imūdū: & oñdet
eis: & cū fuerit cōtrouersia stabūt i li

Sed **D**omi*n*us. xiiij. dicit: **E**gressa ē iniqtas
de babylone a seniorib*z* iudicib*z* q*uod* vi

debant regere pplm. e **A**lt p sacri-
ficiorū obla. inter. dei t ho. facti r̄c.
Deūt. v. **A**. Ego sequester t medi⁹ fui
inter p̄cū s̄ nos ad Deūt. v. **A** cīgn̄

inter deū t̄ vos.ad Heb.v.1.ois po-
tifer ex hoib⁹ assūpt⁹ p hoib⁹ cōstī-
tuīt i his q̄ sūt ad deū: vt offerat do-
na t̄ sacrificia p pctis. f Populū

¶ **p**ropterea
pce. **¶** **c.** **J**udith. viii. **L.** **Q**ui vos qui
estis p̄syteri i pplo dei et rex vobis pē
det aia illo x ad elo quiū vestrū corda

illo ergo erigite. g. **A**hi sacerdotes an-
tē. **D**alach. ij. **B**. **L**abia sacerdotis cu-
stodiunt sciētiā & lēge requirent ex ore
vō. **o**ne ex vō. **a**nō. **e**xercitū est. **S**ed

Ezech. vii. 3: Queret visione dñe ppheta et lex peribit a sacerdote: et consilium a fati munera gratia. **Nic** exprimit ictus

*ex cōrēptū diuini muneris. ibi: S_z qz
inobedīētia diuini p̄cepti. ibi: Supra/
af inobedīētia ppli: t etiā sacerdotū in*

cula habetia offerebat. ibi: Sacrificia
q ipsi offerentes maculosi erat. ibi: Ip-
sif: Et qz tati muneris gratia cōtēnē-
sacerdotēs sacrificia nūtio dēturnata.

sacerdotes sacrificia vitio deturparat.
tis de rapinis claudū & lāgnidū: i^t itū
bē. **L.** Nō mihi voluntas in vobis dicit
nō suscīniā de manu vestra. **Jos** 9:1

no incepit de manu vestra. *Propterea* maclati deo offerre ceperunt Valach. a et scadali casti plurimos i lege. Itē eo is altare dñi fletu et gemitu: ita ut v-

ficiū: nec accipiā placabile qd de ma-
lachia r̄c. Hic subiugit diuina incre-
tudinē: fit aut̄ hic duplex icrepatio. pri-
mū h̄c s̄nta f̄sa fit īm̄p̄at̄o. ūari-

*iuie beneficet. sed fit i propositio piani
pt: Nā reliq lectiōē cōphēsa. Itē i pma
ue xba iproperatiōis: t iusticia ipro/
; Et diristi, t ibi tangit pmo questio*

Slo.ordi. Malachie La. I Nico.de lyra

Opus verbi dñi. Malachi interpretat an gelus me. vii. Malachias eu angelū fuisse putat sīm q̄ de iohāne dī. Ecce mitto angelū mēu an facie tuā: qd nos oīno nō recipim⁹: vt angelus de celo venies assūperit corp⁹ humanū: vt isra

73.2

Bar.1.8

Nico.de lyra

cū bñficij rñstio est manifestatio lusti cle dei bñficij et illoꝝ ingratitudine incrépatis vñ ppteratis. dicit igitur: Ideo. i. ppter pñotatā ingratitudinē. a. Per mala. p. de po. suū. isrl̄ incrépatis. i. ppter sequēti. i. inchoās incrépare. hic ē enī inchoatio incrépatis. j. aut vbi tāgit eoz malitia. s. Nā reliq̄ tē. ponit cōsummatum. Inchoat cī in ostēlone bñficioꝝ; cōsummat in iproperatiōne malicie ingratitudinē. b. Dilexi vos dicit dominus. Ecce manifestatio bñficij: vide Malach. i. vbi ponit verba ista.

c. Nonne frater erat esau ia. tē. hic insinuat iustitia incrépatis ex duob⁹: scz ex cōdecētia diuine iusticie reprobadō esau et eligēdo iacob: et ex congruētia dñi ppositi ad eoz incréptionē. ibi: Cui⁹ rei grā tē. Just⁹ ei fuit reprobādo esau et eligēdo iacob. si militier iuste fecit incrépādo eos negle cro tāto bñficio eis p̄stito i electione eoz i p̄f suo iacob. dicit igitur: Nonne frater erat esau iacob dicit dñs. q.d. sic: Hen. xxv. d. Et dilexi iacob. esau autē odio habui Malach. i. q̄si dicat: i b̄ dilexit eoz cū esau et iacob cēnt fratres: dilexi iacob patrē vestrū et nō esau fratrē eius: nō tñ iust⁹ fuit nec iniuste egis: et hoc est qd sequit: e. Esau autē frater iacob nō iniqua. i. iniusta. f. Aut spōtanea volūtate. qn aliq̄ fuerit rō. i. mala opa esau in p̄scētia: l̄z ē demerita simpliciter non sint cā reprobatiōis. dico eā ppter loquēdo in p̄scētis: nihilomin⁹ cā ē q̄, re semp̄ p̄scētū quātū ad h̄ q̄ nō ap̄ponit eis gratia: nec cōferit gloria.

g. Ne sine meriti grā. cōgrui supple nō ē enī cā p̄destinatiōis ex pte p̄destinati et opatio bona: vel q̄ se p̄patrat: i cōgruētū ē q̄ quasi quādāmodo motiū cōfētia et grā infundat: sic inquā iacob electū non sine gratia meriti. i. nō sine p̄parationē: qd intellegendū est quātū ad p̄parationē: gratie in p̄senti vel nō sine gratia meriti. i. opis meritorij quo ad gloriam in futuro. Manifestū est: et pb̄t hoc dīcēs: h. Cū sīm p̄scētia suā. vidis̄t mala esau et p̄parationē iacob ad bonū et ad opa meritoria. i. Esau q̄ dē effusionē sanguinis fraterni cōcupiscere: Hen. xxvii. b. Oderat sem̄ esau iacob. p̄ benedictio ne qua benedirerat ei pater: dixit in corde suo: Genit̄ dies luctus patris mei: et occidā iacob fratrem meum. k. Jacob autē ob sui. i. dei: l. Cognitionē: Hen. xxvii. b. Vidi dñm facie ad facie et salua facta est anima mea. ac si diceret: Cognoui dominū q̄ ipse me cognoscere dignatus est. m. Cui⁹ rei gratia. Hic ostendit verbū. p̄positum congruere ad incréptionē illorum. Primo igit̄ insinuat ipsa cōgruentia q̄ fuit electio iacob

co. Secundo innuit ratio electionis. ibi: Quid ex operib⁹ dicit igitur: Cui⁹ rei gratia. i. gratia electionis iacob et reprobationis esau. n. Supradicto vīsus est exemplo. s. exemplo iacob et esau ad incréptionē iudeoꝝ. bo. inquā exemplo: o. Dilexi iacob: quasi diceret q̄s sic dilexi patrē vestrū et fratre ev̄ reprobationi: magnū vobis bñst cū p̄stiti: id ē q̄ p̄pheta vīsus ē exēp̄to dictionis iacob et reprobationis esau ad incréptionē iudeoꝝ.

p. Quid ex operibus. cōtinuus sic. t. Dat. i. b ita modo vīsus est. s. dicto exemplo ad populi isrl̄ incréptionē q̄ ostendit gratia quā fecit dñs illi. Quid ex operib⁹ memoratorū. i. esau et iacob. d. scripta sūt: Hen. xxv. d. p̄pateat esau dignū fuisse reprobatione et iacob electione. dicit igitur: Quid ex operib⁹ memoratorū. i. esau et iacob.

q. Quorum. memoratorū et operū eoundē. r. Liber geneeos meminit: Hen. xxv. et. s. in pluribus capituloꝝ. s. dicit igitur: Quid rei gratia: q̄ ad ostēdēdū q̄ de factis eorum p̄scientiaz habuerit. s. dicto exemplo vīsus ē: q̄ tales cōstat sic dñs fuit reprobatione et electionē ante h̄ na- tos. Quid ex operibus. q. d. constat t. Dat. i. q̄ de facta eoz p̄scētū ē in genesi determinat̄ aperte: Hen. xxv. vbi dicit: Quibus adulstis factus est esau vir gñarus venandi et homo agricola. iacob autē vir simplex habitabat in tabernaculo. s. Nā reliqua. Hic subdit de impropriatione mali- cie eorū: que ostendit in duob⁹. s. in preuaricatione diuinoꝝ mandato rum quo ad ritum sacrificioꝝ et quo ad cultum idolooꝝ. Continuat sic: in principio p̄pheta vīsus est exemplo dilectionis iacob et odii esau: ad ini- niandū gratiā iudeis p̄ficitam et in gratitudinē incrépādū: et consequē ter in p̄pheta manifestata est eorū trāsgressio. Nā reliqua. s. ab eo qd dicit̄ ē in principio. i. Dilexi vos tē.

t. Que lectione cōphensa sunt. i. dicta consequēter in prophetia.

v. Preuaricationē populū israel in iobnūdēs sacrificijs dei. Malach. i. Offeritis sup̄ altare meū pollutū panē tē. Item in eodē. d. Maledi- catus dolosus qui habet in grege suo masculum et votum faciēs immolat debile domino tē. x. Incrépationēs in eundem seilicet populū israel. y. De deos alienos coluerunt significant: Malachie. ii. Transgres- sis est iuda et abominatio facta est in israel: et in iherusalem: quia con- taminate iudas sanctificationē do- mini quam dilexit: et habuit filiam dei alieni. Item Malachie. iii. Ad- ebūs patrum vestrorū recessistis a le- gitimis meis et nō custodistis.

finit qualisq̄s expositio- istius prologi.

Postilla Nicolai de lyra super Malachiam prophetā incipit.

Capitulū I

s. alij sic: Onus verbi domini ad israel in manu Malachie prophete.

Nus vbi domini

o. Nus verbi domini. Hic incipit prophetia ma- lachie. Et diuidit̄ in duas partes scz in pemi- num et tractatū. Tractatus incipit. ibi: Dilexi: vos tē. In prima parte describit̄ impositio of- ficij prophetandi ipsi malachie. cū dicit: On⁹ verbi domini. i. officiū denunciandi verbum. dīmū. Officiū ē alicui impositū dicit̄ onus eius fī cōm̄odū loquēdi quo frequēter vtunt̄ prophete. Secundo dīc̄ ditur pp 3